

KLIIMAMINISTEERIUM

Majandus- ja
Kommunikatsiooniministeerium
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

30.10.2024 nr 8-2/24/5193

Arvamuse küsimine võõrliikide nimekirja täiendamiseks

Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse nr 1143/2014 invasiivsete võõrliikide sissetoomise ja levimise ennetamise ja ohjamise kohta artikli 4 alusel on kehtestatud Euroopa liidu jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide nimekiri. Määruse alusel kehtestatud nimekirja kuulub hetkel 87 liiki, lisaks on otsustatud veel ühe liigi lisamine millel kehtib hetkel üleminekuaeg ja kehtima hakkab see 2027. aastal. Euroopa Komisjon on ette valmistanud nimekirja täiendavate liikide lisamiseks ning hääletus nende liikide lisamise kohta toimub eeldatavalt 2025. aasta esimeses kvartalis.

Liigi nimekirja kandmisega tagatakse Euroopa looduse parem kaitse, kuna lakkab kaubandustegevus nende liikidega ning asutakse neid ohjama. Liikide puhul, mis Eestis või Eesti looduses puuduvad, on senisest suurem tõenäosus, et see liik meie loodusesse ei jõua või vähemalt saame selle siia jõudmist edasi lükata. Liigi nimekirja kandmisel kaob üldjuhul võimalus selle liigi elusisendite kasutamiseks. Nimekirja kantud liikide kasvatamine hobikorras, aga ka majanduseesmärgil on üldjuhul keelatud ning nende levikut looduses on vajalik piirata. Liikide pidamine teaduseesmärgil, tervise edendamiseks või liigikaitseks võib toimuda vaid põhjendatud juhtudel liikmesriigi poolt antava loa alusel. Ülemineku sätena on lubatud poodidel loomaliikide elusisendite varud aasta jooksul maha müüa ning lemmikloomade omanikel lemmikloomad loomade eluea lõpuni pidada.

Ülekaaluka üldise huvi korral, sealhulgas sotsiaalsetel ja majanduslikel põhjustel, on nende liikide kasvatamine ka muudel põhjustel võimalik, seda juhul kui Euroopa Komisjon taotluse kooskõlastab. Selliseid erandeid antakse konkreetsele liigi pidamise kohale, mis taotluses selgitab kuidas liigi loodusesse pääsemine on välistatud – seega erandeid ei anta riigi või liigi põhiselt. Varasemalt on määruse nimekirja lisatud aktiivselt kasvatatavatest liikidest kährikkoer ja signaalvähk. Eelnevast tulenevalt on võimalik, et neile liikidele antakse majanduseesmärgil kasvatamiseks Euroopa Liidus load, et nende kasvatamine saaks jätkuda. Ka näiteks ameerika naaritsa määrusesse kandmine ei välista tõhusalt bioohutusreegleid täitvate farmide töö jätkumist. Samas võib eeldada, et kui liik kantakse nimekirja, siis farmid, mis ei ole piisavalt põgenemiskindlad, peavad oma töö lõpetama. Samas hakkab vastavalt loomakaitseadusele Eestis kehtima karusloomakasvatuste keeld alates 1.01.2026. Seega mingikasvatused tuleb igal juhul sulgeda.

Põhjalikum ülevaade määrusega kehtestatud reeglitest ja kehtivast liikide nimekirjast on kättesaadav Kliimaministeeriumi kodulehel: https://kliimaministeerium.ee/EL_voorliigid. Määruse täistekstiga saab tutvuda siin veebilehel: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02014R1143-20191214>.

Euroopa Liidu jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide nimekirja uuendatakse regulaarselt. Liikide nimekirja lisamise otsustab määruse 1143/2014 alusel kokku kutsutud komitee, kus Eestit esindab Kliimaministeerium. Hetkel on kaalumisel järgmiste taimede ja loomade nimekirja lisamine:

- Lõunavesikas *Crassula helmsii*;
- Jaapani merihein *Zostera japonica*
- Mearnsi akaatsia *Acacia mearnsii*
- Harilik paberimooruspuid *Broussonetia papyrifera*
- Argentiina pamparohi *Cortaderia selloana*
- Ronikakar (roniv ristirohi) *Delairea odorata*
- Vooljas pargitatar (jaapani kirburohi) *Reynoutria japonica*
- Sahhalini pargitatar *Reynoutria sachalinensis*
- Värd-pargitatar *Reynoutria x bohemica*
- Brasiilia tradeskantsia *Tradescantia fluminensis*
- Kanada kobras *Castor canadensis*
- Mink e ameerika naarits *Neogale vison*
- Tähnikhiir *Cervus nippon*
- Hiina mainakuldnokk *Acridothores cristatellus*
- Munk papagoi *Myiopsitta monachus*
- Punapõsk-bülbül *Pycnonotus jocosus*
- Idavingerjas *Misgurnus anguillicaudatus*
- Marmorvingerjas *Misgurnus bipartitus*
- Amuuri meritäht *Asterias amurensis*
- Tavaline sinikrabi *Callinectes sapidus*
- Destruktorvähk *Cherax destructor*
- Punasõragvähk *Cherax quadricarinatus*
- Aasia ematigu *Cipangopaludina chinensis*
- Kalingurvähk *Faxonius immunitis*
- Lame keraskodalane *Marisa cornuarietis*
- Väike mõhkarp *Mulinia lateralis*
- Vasar-röövlamelane *Bipalium kewense*
- Aasia sääpsipelgas *Brachyponera chinensis*
- Ooker-röövlamelane *Obama nungara*
- Uus-ginea röövlamelane *Platydemus manokwari*
- Hiidvapsik *Vespa mandarinia*

Liikide nimekirja lisamise aluseks on teadlaste poolt heaks kiidetud inglisekeelsed riskihinnangud, mis on alla laetavad aadressilt: <https://transit.envir.ee/message/ZmQoDJPZphr268iqv02FdY>.

Oleme kokku pannud ka lühikese ülevaatliku kokkuvõtte nende 31 liigi kohta eesti keeles, mis on lisatud kirjale.

Liikide nimekirja kandmine on oluline samm looduse kaitsmisel, kuid samas seab olulisimajanduspiiranguid, ning nende kahe poole vahel on vajalik leida mõistlik tasakaal. Palume teilt hiljemalt 2. detsembriks põhjendatud arvamust eeltoodud liikide nimekirja kandmise poolt või vastu.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Antti Tooming

elurikkuse ja keskkonnakaitse asekanstler

Lisa: Eesti keelne kokkuvõte mainitud liikidest

Sama: Eesti Aiandusliit, Eesti Kala- ja Vähikasvatavate Liit, Eesti Loodusmuuseum, Eesti Maaülikooli Põllumajandus- ja keskkonnainstituut, Eesti Ornitoloogiaühing, Eesti Terioloogia Selts, Eesti Tõuloomakasvatavate Ühistu, Eesti Tõuloomakasvatuse Liit, Eestimaa Looduse Fond, Maaelu Teadmuskeskus, MTÜ Loomus, MTÜ Lutreola, MTÜ Nähtamatud Loomad, Põllumajandus- ja Toiduamet, Tallinna botaanikaaed, Tallinna loomaaed, Tartu Ülikooli entomoloogia õppetool, Tartu Ülikooli loodusressursside õppetool, Tartu Ülikooli terioloogia õppetool, Tartu Ülikooli ihtüoloogia osakond, Tartu Ülikooli loodusmuuseum ja botaanikaaed, Tartu Ülikooli loomaökoloogia õppetool.

Merike Linnamägi, 626 2900
merike.linnamagi@kliimaministeerium.ee